

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia ..... 2013 r.

w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2013/2014

Na podstawie art. 46 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 50) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej, o której mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, w roku szkolnym 2013/2014 wynosi 118 mln zł.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Uzasadnienie

Opracowanie projektu rozporządzenia wynika z konieczności wykonania upoważnienia ustawowego zawartego w art. 46 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 50), zgodnie z którym Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, corocznie do dnia 15 czerwca, wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej w kolejnym roku szkolnym, mając na względzie liczbę uczniów biorących udział w programie dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych oraz maksymalne ceny mleka i przetworów mlecznych.

Program dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych („Szkłanka mleka”), realizowany na podstawie przepisów ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, jest finansowany z trzech niezależnych od siebie źródeł, tj.:

- 1) budżetu Unii Europejskiej (od 2004 r.) – pomoc unijna wypłacana dla wszystkich placówek oświatowych uczestniczących w programie, z wyłączeniem szkół wyższych,
- 2) Funduszu Promocji Mleka (od 2006 r.) – dopłata z polskiego sektora mleczarskiego wspierająca spożycie mleka i przetworów mlecznych w przedszkolach i gimnazjach,
- 3) budżetu państwa (od 2007 r.) – dopłata krajowa wypłacana wyłącznie za dostawy mleka i przetworów mlecznych do szkół podstawowych.

Dzięki wprowadzeniu dopłaty krajowej mleko bez dodatków smakowych jest udostępniane dzieciom w szkołach podstawowych bezpłatnie, zaś pozostałe przetwory mleczne po obniżonej cenie.

Dopłata krajowa pozwala efektywniej realizować główne cele programu, którymi są promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia i odżywiania się, a tym samym przeciwdziałanie nadwadze. W rezultacie „Szkłanka mleka” przyczynia się do obserwowanego po wejściu Polski do UE systematycznego wzrostu krajowego spożycia mleka w Polsce. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i szacunków Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego bilansowa konsumpcja mleka, łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory (bez mleka przerobionego na masło) ukształtuje się w 2012 r. na poziomie

196 litrów w przeliczeniu na jednego mieszkańca, tj. o 13,3% powyżej poziomu odnotowanego w 2005 r. (173 litry).

Dopłata krajowa realizuje także zadania społeczne. Oferowane bezpłatnie lub po obniżonej cenie mleko i przetwory mleczne stają się w ciągu dnia ważnym posiłkiem spożywanym przez dzieci, zwłaszcza te z uboższych rodzin. Jest to szczególnie istotne zważywszy, że utrzymanie odpowiedniego udziału mleka w diecie dzieci i młodzieży zapewnia pokrycie zapotrzebowania rozwijających się organizmów na łatwo przyswajalne białka, wapń oraz ryboflawinę. Ponadto, mleko bardzo dobrze bilansuje i uzupełnia niedobory składników odżywczych, występujących m.in. w produktach zbożowych.

Dopłata krajowa przysługuje do maksymalnie 0,25 litra ekwiwalentu mleka na dzień dla jednego ucznia, a jej wysokość nie może przekroczyć maksymalnej ceny mleka o zawartości co najmniej 1% tłuszczu, poddanego obróbce cieplnej, w opakowaniach o pojemności mniejszej niż 0,23 litra, ale nie mniejszej niż 0,20 litra, ustalonej w przepisach wydanych na podstawie art. 42a ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych. Na rok szkolny 2013/2014 w projekcie rozporządzenia Rady Ministrów zakłada się, że cena ta będzie wynosić 2,30 zł/litr.

Zakres i zasady wypłaty dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych wynikają z możliwości finansowych budżetu państwa. Dopłata krajowa jest finansowana z dotacji podmiotowej określonej dla Agencji Rynku Rolnego w ustawie budżetowej.

W latach szkolnych 2007/2008 oraz 2008/2009, tj. gdy dopłata krajowa była wypłacana za dostawy mleka i przetworów mlecznych do szkół przez pięć dni w tygodniu w ciągu całego roku szkolnego, na wsparcie przeznaczono z budżetu państwa odpowiednio 109,47 mln zł oraz 162,8 mln zł.

Zgodnie z przepisami znowelizowanego w 2009 r. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu wypłacania dopłaty krajowej oraz szczegółowego zakresu kontroli wykorzystania tej dopłaty (Dz. U. Nr 147, poz. 1039, z późn. zm.), dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych jest obecnie wypłacana za dostarczanie mleka lub przetworów mlecznych do szkół podstawowych przez trzy dni w tygodniu nauki szkolnej w okresie ośmiu miesięcy roku szkolnego, tj. od października

do maja. Ograniczenie wypłacania dopłaty spowodowało, że w roku szkolnym 2009/2010 dopłata krajowa zmniejszyła się o blisko 54,5 mln zł do poziomu 108,4 mln zł.

Od roku szkolnego 2010/2011, na mocy znowelizowanej ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, podmioty zainteresowane uzyskaniem dopłaty krajowej są obowiązane do dostarczenia do dnia 30 czerwca do właściwego miejscowo dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego wniosku zawierającego zapotrzebowanie na środki finansowe, wynikające z wielkości planowanych dostaw mleka do placówek oświatowych i stawek dopłat (cen maksymalnych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów na dany rok szkolny). Na podstawie zgłoszonego przez podmioty zapotrzebowania oraz po uwzględnieniu puli środków finansowych przewidzianych na wypłatę dopłaty krajowej, ustalonej w niniejszym projekcie rozporządzenia, dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego do dnia 31 sierpnia wydadzą dla każdego podmiotu decyzję zawierającą limit przyznanych im środków finansowych na kolejny rok szkolny. Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 24 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych gwarantują, że wypłacone w ramach dopłat środki finansowe nie przewyższają środków dostępnych na ten cel w budżecie państwa.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2012 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2012/2013 (Dz. U. poz. 716) na realizację dopłaty krajowej w bieżącym roku szkolnym przeznaczono 118 mln zł.

Na rok szkolny 2012/2013 wnioskodawcy złożyli wnioski o przyznanie limitu środków finansowych na łączną kwotę ok. 120,84 mln zł, tj. o ok. 2 % więcej niż na rok szkolny 2011/2012. Wnioski o limit obejmowały ok. 12 tys. szkół podstawowych, w których udział w programie zadeklarowało ok. 2,25 mln uczniów.

Dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego wydali 165 decyzji w sprawie przyznania limitu środków finansowych na kwotę ok. 116,82 mln zł, gdyż kwota w wysokości 1,18 mln zł została przeznaczona na ewentualne odwołania od decyzji w sprawie przyznania limitu środków finansowych na rok szkolny 2012/2013 zgodnie z art. 46 ust. 7 ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych.

Dotychczas wnioskodawcy złożyli wnioski za mleko i przetwory mleczne spożyte przez uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2012/2013 w okresie październik –

grudzień 2012 r. na kwotę ok. 41,03 mln zł, tj. o ok. 2,6% wyższą od kwoty w analogicznym okresie ubiegłego roku szkolnego.

Tabela 1. Liczba uczniów korzystających z dopłaty krajowej w porównaniu do liczby wszystkich uczniów szkół podstawowych.

Rok szkolny	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych (w mln)	Liczba uczniów korzystający z dopłaty krajowej (w mln)
2009/2010	2,24 ¹	1,70
2010/2011	2,34 ²	1,70
2011/2012	2,37 ³	2,13
2012/2013	2,26 ³	2,14 ⁴

Źródło: Agencja Rynku Rolnego: 1 – dane GUS; 2 – dane GUS oraz prognozy MEN; 3 – dane MEN na podstawie Systemu Informacji Oświatowej oraz prognozy MEN; 4 – wg stanu na dzień 08.04.2013

Zatem szacunkowa liczba uczniów szkół podstawowych korzystających z dopłaty krajowej w roku szkolnym 2013/2014 może wahać się od ok. 2,14 do ok. 2,26 mln. Na tym etapie prac nad rozporządzeniem brak jest szczegółowych danych odnośnie do liczby dzieci w wieku sześciu lat, które zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą zostać objęte od 1 września 2013 r. nauką w klasach pierwszych zamiast kontynuować naukę w oddziałach zerowych przy przedszkolach.

Uwzględniając potrzebę utrzymania wśród dzieci i młodzieży zainteresowania programem „Szkłanka mleka” na poziomie zbliżonym do dotychczasowego do wyliczenia wysokości środków finansowych przeznaczonych na dopłatę krajową w roku szkolnym 2013/2014 przyjęto następujące założenia:

- 1) przewidywana liczba dzieci spożywających mleko i przetwory mleczne w szkołach podstawowych wynosi ok. 2,2 mln (z uwagi na możliwości udziału w programie sześciolatków zapisanych do klas pierwszych liczba ta jest nieznacznie wyższa od ilości uczniów korzystających z dopłaty krajowej w roku szkolnym 2012/2013),
- 2) liczba dni szkolnych objętych dopłatą krajową wynosi 96 dni,
- 3) stawka dopłaty wynosi 2,30 zł/l,
- 4) ilość spożytego mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych wynosi ok. 53 mln l.

Uwzględniając powyższe, kwota środków finansowych niezbędna na wypłatę dopłaty krajowej wyniosłaby ok. 121 mln zł. Jednakże mając na względzie, że w Wieloletnim Planie Finansowym Agencji Rynku Rolnego na lata 2014-2016 prognozuje się utrzymanie środków finansowych na wypłatę dopłaty krajowej na poziomie 118 mln zł w skali roku szkolnego, w projektowanym rozporządzeniu zaproponowano pozostawienie dopłaty krajowej na rok 2013/2014 na poziomie roku szkolnego 2012/2013, tj. 118 mln zł.

Mając na uwadze ustawowy termin na złożenie przez podmioty zainteresowane dostawami mleka wniosków do Agencji Rynku Rolnego o wydanie decyzji w sprawie przyznania limitu środków, upływający w dniu 30 czerwca 2013 r., jak również fakt, że decyzje w tej sprawie muszą zostać wydane do dnia 31 sierpnia 2013 r., proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie siedmiu dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów na 2013 r. pod numerem RD 209.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom lub organom Unii Europejskiej.

Stosownie do treści art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), ponieważ stanowi wykonanie przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 657/2008 z dnia 10 lipca 2008 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do pomocy wspólnotowej na

rzecz dostarczania mleka i niektórych przetworów mlecznych dla uczniów w instytucjach oświatowych (Dz. Urz. UE L 183 z 11.07.2008, str. 17, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie

Program dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w przedszkolach i szkołach cieszy się od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży. Według danych Agencji Rynku Rolnego od maja 2004 r. do końca października 2012 r., dzięki programowi dzieci w przedszkolach oraz uczniowie w szkołach spożyli łącznie ponad 1,3 mld „szklanek mleka”, tj. blisko 346 tys. ton mleka i jego przetworów. Do zwiększenia zainteresowania programem znacząco przyczyniła się wprowadzona w 2007 r. dopłata krajowa. W rezultacie przez wiele lat Polska plasowała się na pierwszym miejscu wśród państw unijnych pod względem absorpcji środków finansowych przewidzianych na ten cel w budżecie UE.

Dotychczasowa realizacja mechanizmu w Polsce wskazuje na duże zapotrzebowanie społeczne na tanie, łatwo dostępne mleko i przetwory mleczne, a jednocześnie na sprawne wykorzystywanie dostępnych źródeł finansowych w ramach unijnego budżetu.

Kilka ostatnich lat realizacji programu w Polsce potwierdza stabilne i wysokie zainteresowanie dzieci możliwością spożywania mleka i przetworów mlecznych w przedszkolach i szkołach. W zakończonym w czerwcu 2012 r. roku szkolnym programem dopłat zostało objętych ok. 14,4 tys. placówek oświatowych, w tym ok. 11,9 tys. szkół podstawowych (86% ogółu tych szkół). Mleko i przetwory mleczne spożywało ok. 2,44 mln dzieci, w tym ok. 2,13 mln uczniów ze szkół podstawowych (90% ogółu uczniów szkół podstawowych). W roku szkolnym 2011/2012 dzieci w placówkach oświatowych spożyły ok. 53 tys. ton mleka i przetworów mlecznych, z czego 82% stanowiło mleko bez dodatków smakowych, 16% mleko smakowe oraz 2% jogurty i sery. Z tej liczby aż 45,6 tys. ton mleka i jego przetworów spożyły dzieci ze szkół podstawowych, tj. placówek objętych dopłatą krajową.

W niezakończonym dotychczas roku szkolnym 2012/2013 wnioskodawcy złożyli wnioski o wydanie decyzji w sprawie przyznania limitu środków finansowych obejmujące ok. 12 tys. szkół podstawowych, w których udział zadeklarowało ok. 2,25 mln uczniów. Z dotychczasowej realizacji dopłaty krajowej wynika, iż w bieżącym roku szkolnym zwiększyła się liczba uczniów spożywających mleko i przetwory mleczne w szkołach podstawowych w porównaniu do analogicznego okresu roku szkolnego 2011/2012.

Proces rozliczania dopłaty krajowej za rok szkolny 2012/2013 nie został zamknięty. Wnioski za kolejne okresy rozliczeniowe będą składane wg następującego harmonogramu:

- 1) do końca czerwca 2013 r. za okres styczeń – luty 2013 r.,
- 2) do końca sierpnia 2013 r. za okres marzec – kwiecień 2013 r.,
- 3) do końca września 2013 r. za miesiąc maj 2013 r.

Wypłaty za rok szkolny 2012/2013 będą mogły być realizowane do końca grudnia 2013 r.

Projektowane rozporządzenie będzie oddziaływać także na zakłady mleczarskie, zainteresowane uczestnictwem w programie dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych oraz na dostawców mleka i przetworów mlecznych do szkół podstawowych.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie skutkowało przeznaczeniem z budżetu państwa kwoty 118 mln zł na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2013/2014, w ramach dotacji podmiotowej określonej dla Agencji Rynku Rolnego. Dopłaty w roku szkolnym 2013/2014 będą finansowane w ramach środków znajdujących się w dyspozycji Agencji Rynku Rolnego w 2014 r. Kwota ta jest zgodna z prognozą zawartą w *Wieloletnim Planie Finansowym Agencji Rynku Rolnego – Uzasadnienie do prognozy wydatków na lata 2014 -2016*. Powyższa kwota pozwoli na objęcie dopłatą krajową ok. 2,2 mln dzieci ze szkół podstawowych przez 96 dni nauki szkolnej, tj. na poziomie zadeklarowanym w roku szkolnym 2012/2013. W przypadku prawidłowo złożonych wniosków za okres od 1 do 30 października 2013 r. Agencja Rynku Rolnego mając w planie zabezpieczone środki budżetowe może wypłacić dopłaty należne dostawcom za ww. okres ze środków danego roku kalendarzowego.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do zaopiniowania przez:

- 1) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny,
- 2) Związek Polskich Przetwórców Mleka,
- 3) Polską Izbę Mleka,
- 4) Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
- 5) Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
- 6) Krajową Radę Izb Rolniczych,
- 7) NSZZ RI „Solidarność”,
- 8) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
- 9) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 10) Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 11) Forum Związków Zawodowych,
- 12) Związek Nauczycielstwa Polskiego,
- 13) Krajową Izbę Gospodarczą „Przemysł Spożywczy”,
- 14) Fundację „Mleko dla szkół, mleko dla zdrowia”,
- 15) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 16) Radę Krajową Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”,
- 17) Krajową Radę Spółdzielczą,
- 18) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,

- 19) Związek Zawodowy Rolników Rzeczpospolitej „Solidarni”,
- 20) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 21) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 22) Związek Pracodawców, Eksporterów i Importerów Produktów Mleczarskich,
- 23) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP,
- 24) Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 25) Business Centre Club,
- 26) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 27) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 28) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- 29) Radę Gospodarki Żywnościowej,
- 30) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych,
- 31) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
- 32) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 33) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”.

W ramach przeprowadzonych konsultacji Fundacja „Mleko dla szkół, mleko dla zdrowia” wyraziła opinię, że dopłata krajowa jest dla programu „Szklanka mleka” kluczowym elementem, który zapewnia wszystkim uczniom szkół podstawowych możliwość nieodpłatnego spożywania mleka. Zdaniem Fundacji proponowany poziom dopłaty krajowej powinien pozwolić na kontynuowanie programu, który od wielu lat jest ważną częścią szkolnego życia w zakresie edukacji i wychowania prozdrowotnego. Jednakże w opinii Fundacji istotne znaczenie będzie miało stanowisko w przedmiotowej sprawie organizacji branżowych.

Pozostałe podmioty, w tym organizacje branżowe, uwag nie zgłosiły.

Opracowano w Departamencie

Rynków Rolnych:

Marek Jędrak

 DYREKTOR DEPARTAMENTU

Akceptował:

Za zgodność pod względem

prawnym i redakcyjnym:

ZASTĘPCA DYREKTORA
 DEPARTAMENTU

Marian Borek
 Marian Borek

R. Mordas

ZASTĘPCA DYREKTORA
 Departamentu Prawno-Legislacyjnego
 Dyrektor Departamentu
 Prawno-Legislacyjnego

Adam Teborek
 Adam Teborek

Grzegorz Wykowski
 Grzegorz Wykowski

PODSEKRETARZ STANU

Krzysztof Gurbiel
 Krystyna Gurbiel